

מראי מקומות- מנחות נ"ח

- (א) יכול יהא יחיד מתנדב ומביא כיוצא בה נדבה- העיר בחי' הגרי"ז, דמה שרצה הגמ' לומר שיהי' קרב לגבי מזבח שתי הלחם בבאין בנדבה, לכאור' צ"ע, מנ"ל לחדש דין כזה, וגם במאי חשיב שתי הלחם, הלא לא הוי כי אם סתם מנחת חמץ, והניח בצ"ע.
- (ב) דבש הותר בשירי מנחות- פרש"י, אם רוצה ללוש ולטגן שירי מנחה בדבש, מותר, דכל מתנות כהונה נאכלות בגדולה דדרשי' לך נתתים למשחה לגדולה, כדרך שהמלכים אוכלין. והק' בחי' הגרי"ז, הא לכאור' זה פשוט הוא דמותר, דמשום מה יהי' נאסר, ולמה צריך להא דלמשחה לגדולה. ועוד הק', דבמניח שאור באופן שלא יחמיץ, כגון בסולת בלא מים, דמי פירות אין מחמיצין, אז יהי' מותר לעשות כן, ואף באופן דהשאור יהי' נותן טעם. וא"כ, איך אמרי' דבש הותר מכללו בשירי מנחות יותר משאור, הרי גם שאור הותר באופן שאינו מחמיץ, והניח בקור'.
- (ג) שאור דהותר מכללו במקדש מאי ניהו, אלו שתי הלחם דקרבה נדבה- הק' השפת אמת, הא אפי' בלא נדבה שפיר מצינו למימר דשתי הלחם הותר מכללו לענין שאור, שהרי לחם הפנים אסור בחמץ, אע"ג דאינו לגבוה, ושתי הלחם מותר. ומה בכך דאינו לגבוה, הרי היתר דדבש מכללו, דהיינו בשירי מנחות, ג"כ אינו לגבוה. וע' מש"כ ליישב בזה, ומה שהק' עליו, ונשאר בצ"ע.
- (ד) והסלים שבידם ניתנין לכהנים- ובגליון הביא גירסא "ומה שבידם וכו'", ופרש"י, דהיינו הביכורים שהן בידן ניתנו לכהנים. אולם ע' ביד בנימין שהביא מש"כ הרמב"ם (ביכורים ג', ט') דכוונת המשנה דחוץ ממה שהביאו גוזלות ע"ג הסלין שמביאים בתורת עולות, עוד היו תורין ובני יונה בידם, חוץ מאותן שעל גבי הסלין, ורק הגוזלות שע"ג הסלין היו עולות, אבל הגוזלות שבין היו ניתנין לכהנים.
- (ה) א"ל כל ששמו קרבן, והאי נמי שמו קרבן- פרש"י, דכל ששמו קרבן אמר רחמנא דלא יקטירו משיריו, דהכי כתי' בתר ההוא קרא, קרבן ראשית, ומקרא נדרש לפניו. ותמה השפת אמת, מ"מ קשה, הלא עיקר האיסור הוא כל שממנו לאישים, והכא הרי לא הקריב כלום לאישים, ובפרט בלוג של מצורע, וא"כ מה שייך האיסור כאן, ע"ש מה שכ' להוכיח מזה שי' הרמב"ם דפי' הברייתא לעיל לענין הקרבת שאור ודבש עם הני דממנו לאישים, ע"ש.
- (ו) עירובו מנין, ת"ל כי כל- ע' בחי' הגרי"ז שהביא דלענין תערובת חמץ, אמרי' דהשיעור בזה הוא דהחמץ נותן בו טעם, ובכזה"ג מרבה התורה דחייב על אכילת כזית של התערובת של חמץ והיתר. אבל כל זה שייך רק באיסורי אכילה, אבל כאן, דאין כאן איסור אכילה אלא איסור הקרבה, א"כ יש לעי', מהו השיעור דתערובת דהכא דאסרי' ומחייבין עלה. ותי' דנראה דאפי' כל שהוא בתערובת גדולה ג"כ אסור. והביא לראי' לזה ממש"כ הרמב"ם דאפי' אם נפל שאור ודבש כחדל בחבית יין גדולה, נפסלה, וא"כ מפורש דליכא בתערובת שיעור כלל, ומחייב על תערובת כל שהוא.
- (ז) המעלה משאור ומדבש על גבי המזבח, אמר רבא לוקה משום שאור... משום דבש... משום עירובי שאור, וכו'- פרש"י, דהי' הציור שעירב השאור והדבש יחד. והק' תוס', היכי לקי משום שאור ומשום דבש, הרי כיון דלאו בעין נינהו, א"כ אין לוקין עליהן, ואם בעין נינהו, א"כ איזה תערובת הוא זה. ולכן פי' תוס' (למסקנא) דמיירי שהעלה שאור לחודי' ודבש לחודי' וגם תערובת של שאור ודבש, והעלו שלשתן יחד, דלוקה ע"ז ארבעה, א' משום שאור לחודי', וא' משום דבש לחודי', וא' משום תערובת שאור, וא' משום תערובת דבש. וליישב פרש"י, כ' בהגהות ראמ"ה, דכיון דאין איסורי מזבח מבטלין זה את זה, א"כ אע"פ שהן מעורבין,

מ"מ נחשבין כבעין. אבל מ"מ לוקין ג"כ משום תערובת, משום דלמעשה מעורבין הן.

(ח) **אביי אמר אין לוקין על לאו שבכללות- ע'**
בקרן אורה (סוף ד"ה גמרא) שהק', מה שייך לקרות לעירובי שאור ודבש לאו שבכללות, מה ענין זה לשאר לאו שבכללות בכל דוכתי. הרי אם אוכל כזית של קרבן פסח נא וכזית מבושל, דשניהם נכללים באיסור דכי אם צלי אש, שפיר שייך לומר דזהו לאו שבכללות, או כמו זג וחרצן דכתי' אצל נזיר. אבל עירובי שאור, איך שייך לומר דהוי או שבכללות, הא הכא לאו אחד הוא, והתורה אמרה דעירובי שאור הוי כשאור ממש, והיכא דהעלה שאור ותערובת שאור, לכאו' הו"ל כהעלה ב' מיני שאור, דאינו לוקה אלא א' אם עשאן בבת אחת ובהתראה אחת, וה"ה בשאור ותערובת שאור. ולפי זה יוצא דגם מ"ד דמרבה תערובת חמץ כחמץ, א"כ הו"ל לאו של חמץ לאו שבכללות. וגם כל איסור דמרבין בה טעם כעיקר, לימא דכל איסור הוי לאו שבכללות. אלא ודאי אינו, אלא דחידש התורה דע"י התערובת הוי כאילו הוא דבר זה בעצמו, ולא א' הוא, וצ"ע דברי הראשונים כאן.

(ט) **איכא דאמרי חדא מיהא לקי- ובגירסת רש"י,**
איכא דאמרי תרתי לא לקי. וע' בפרש"י בהמשך, וכ' היד דוד דדברי רש"י מעורבבין ומגומגמין. וכ' דכוונת רש"י כאן לומר דלקי חדא משום שאור וחדא משום העירוב, והא דקאמר תרתי לא לקי, היינו דלא לקי תרתי משום העירוב גופי', דזה לא לקי תרתי אלא חדא. אבל משאור ומדבש גופייהו לא מיירי, דודאי לקי עלייהו.